

Istragu ORLA nadgleda međunarodna radna skupina

Međunarodna zajednica osniva Radnu skupinu za praćenje istrage koju vrše tijela Republike Srpske u svezi afere ORAO. Radnu će skupinu predvoditi SFOR uz sudjelovanje OHR-a, OESS-a i ostalih relevantnih međunarodnih institucija. Ona će imati puni pristup svim relevantnim dokumentima i dužnosnicima i baviti će se i ostalim sličnim izgedima i problematikom ove vrste koja se može pojaviti u drugim dijelovima BiH.

Visoki predstavnik Paddy Ashdown, voditelj misije OESS-a u BiH Robert Beecroft i zapovjednik SFOR-a William Ward uputili su u srijedu dopis predsjedniku RS Draganu Čaviću kao odgovor međunarodne zajednice na preliminarno izvješće Vrhovnog savjeta odbrane RS o aferi ORAO, te ga informirali o osnivanju radne skupine.

Dopisom se izražavaju "koordinirani stavovi ne samo naših organizacija nego i šire međunarodne zajednice" i kritika preliminarnog izvješća u smislu da se nije bavilo ključnim pitanjima, uključujući i pojedinačnu odgovornost za ovu aferu i na vojnim i političkim razinama. Činjenica da ova pitanja nisu riješena "od velike je zabrinutosti, imajući u vidu pozornost cijelog svijeta koja je skrenuta na ovu stvar i štetu koju je ona već nanijela međunarodnom ugledu BiH", navodi se u dopisu.

U dopisu se dalje kaže "da bi se međunarodni prijatelji BiH i tijela koja prate poštivanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a uvjerili da nisu potrebne daljnje mjere, kao što su sankcije, konačno izvješće mora sadržavati detaljnije podatke o tome što se desilo, tko snosi odgovornost i koje mjere će biti poduzete u cilju čvrstog stavljanja vojske i vojne industrije u okvire civilne i demokratske kontrole".

Dopisom se izražava kritika tijela RS zbog politiziranja preliminarog izvješća na način da se zauzima stav prema pitanju generalštaba i Ministarstvu obrane BiH, što nema mjesta u jednom činjeničnom izvješću ove vrste. Dalje se podsjeća da odgovornost za istragu i potrebne reforme isključivo leži na tijelima RS; istovremeno se navode i koraci koje je potrebno poduzeti da konačnim izvješćem budu obuhvaćena ključna pitanja i da se izbjegne nanošenje dalje štete po BiH. Prvo, međunarodna zajednica će osnovati radnu skupinu koja će nadgledati provođenje istrage i osigurati da ona bude ozbiljna, sveobuhvatna i transparentna; drugo, finalno izvješće treba biti žurno završeno, i to najkasnije do 3. siječnja 2003. godine; treće, finalno izvješće treba biti izrađeno sukladno načelima najbolje prakse i njime se treba dati odgovor na ključna pitanja.

Ključna pitanja su:

- Tko je odobrio radnje kojima su prekršene sankcije UN-a i tko je te radnje izvršio?
- Tko je odobrio putovanje u Irak i tko je putovao u Irak?
- Tko je odobrio ulazak iračkih građana u BiH? Tko su bili ti građani, koliko dugo su boravili u zemlji i zašto?
- Tko je odobrio putovanje ministra obrane i načelnika Generalštaba RS u Myanmar?
- Tko je bio formalno nadležan za kontrolu rada Orla?
- Tko je odgovoran što ove kontrole nije bilo?
- Zašto u izvješću o Orlu iz rujna 2002. godine nisu identificirani prekršaji i tko je odgovoran za to?
- Koje radnje su poduzete protiv odgovornih osoba za kršenje sankcija UN-a?